

ΕΝΩΣΗ ΕΡΑΤΥΡΑΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

"Η Αλληλοβοήθεια"

Ενημερωτικό Δελτίο

No.4, Φθινόπωρο 2022

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΜΑΣ

Στη 10ετία του 1970, κυκλοφόρησε ένα βιβλίο στις Η.Π.Α. με την ιστορία ενός μαύρου που πωλήθηκε σκλάβος τον 18^ο αιώνα στην Αφρική και μεταφέρθηκε στην Αμερική, όπου οι απόγονοί του επιβίωσαν μέχρι σήμερα. Το βιβλίο αυτό είχε τεράστια εκδοτική επιτυχία, γιατί ευαισθητοποίησε τους μαύρους και τους έκανε υπερήφανους για την καταγωγή τους από την Αφρική. Συνειδητοποίησαν δηλ. ότι δεν ήταν απλά «νέγροι», αλλά «αφροαμερικανοί»!

Με άλλα λόγια, συνδέθηκαν με τις ρίζες τους, οι οποίες αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο της ύπαρξης του ανθρώπου.

Για εμάς τους Ερατυραίους της Θεσσαλονίκης, οι ρίζες μας βρίσκονται στην Εράτυρα. Η πρώτη γενιά εκεί γεννήθηκε, εκεί είδε το πρώτο φως, εκεί έκανε τα πρώτα της όνειρα, εκεί είχε τις πρώτες της επαφές με τους συμπατριώτες της και δημιούργησε τις πρώτες φιλίες, εκεί έμαθε τα πρώτα της γράμματα, εκεί σχημάτισε τα παιδικά της όνειρα. Μετά ήρθε στη Θεσσαλονίκη, αλλά μαζί της πήρε και τις παιδικές της αναμνήσεις. Τις αναμνήσεις αυτές τις μετέφερε στη συνέχεια στα παιδιά της και στα εγγόνια της, τα οποία συνδέθηκαν κι αυτά με τις ρίζες της. Έτσι, όλες οι γενιές των Ερατυραίων Θεσσαλονίκης είμαστε «δεμένοι» με την γενέτειρά μας την Εράτυρα, την οποία κακώς ονομάζουμε «χωριό», γιατί πάντοτε ήταν μια όμορφη κωμόπολη, παρά τη σημερινή της δημογραφική κατάρρευση.

Η Ένωση Ερατυραίων Θεσσαλονίκης έχει ως κύριο στόχο να «καλλιεργήσει» και να αναδείξει τις ρίζες που συνδέουν τα μέλη της με τον γενέθλιο τόπο. Αυτές οι ρίζες διαποτίζουν όλες τις γενιές της Σελτσιώτικης παροικίας στη Θεσσαλονίκη, όπως οι ρίζες ενός δένδρου διατρέφουν όλα τα κλωνάρια του, άσχετα αν αυτά βρίσκονται κοντά ή μακριά από τον κορμό του. Για το λόγο αυτό, το Δ.Σ. και η Γενική Συνέλευση των μελών της τίμησαν το Νοέμβριο επιφανή της μέλη που με το έργο τους συνέβαλαν ενεργά στην εκπλήρωση των σκοπών της Ένωσης και βοήθησαν όλους εμάς να συνδεθούμε με τις πολιτιστικές ρίζες της πατρώας γης.

Β. Παπαναστάσης, Πρόεδρος της Ε.Ε.Θ.

Ευχαριστούμε τους αποδέκτες του Ε.Δ. που το εκτυπώνουν και το δίνουν στους γονείς τους να το διαβάσουν που δεν έχουν πρόσβαση στα ηλεκτρονικά μέσα.

ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΙΜΗΣ

Η γνώση που έχουμε σήμερα για τη ιστορία και τον πολιτισμό της Εράτουρας οφείλεται στην προσφορά ορισμένων πνευματικών ανθρώπων που με πολύ κόπο, αλλά και μεράκι, ανέλαβαν να μελετήσουν και να αναδείξουν τα σχετικά θέματα. Από τη γενιά αυτών των ανθρώπων ο μόνος επιζών είναι ο κ. Γιάννης Νασιόπουλος, συνταξιούχος δάσκαλος, ο οποίος ασχολήθηκε με τα λαογραφικά έθιμα της Εράτουρας. Το Δ.Σ., στη συνεδρίασή του της 3^{ης} Οκτωβρίου, αποφάσισε ομόφωνα να τον τιμήσει για την προσφορά του αυτή στα πλαίσια της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 13^{ης} Νοεμβρίου.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Το άρθρο 6 του Καταστατικού κατατάσσει όσους προσφέρουν χρηματική ενίσχυση στην Ένωση στους «Δωρητές» (έως 100.000 δραχμές), «Ευεργέτες» (από 100.001-1.000.000 δραχμές) και «Μεγάλους Ευεργέτες» (πάνω από 1.000.001 δραχμές). Το Δ.Σ. συζήτησε τις προβλέψεις αυτές και αποφάσισε να τις αναπροσαρμόσει σε ευρώ ως εξής: «Δωρητές» έως 1.000 ευρώ, «Ευεργέτες» από 1.001 έως 5.000 ευρώ και «Μεγάλοι Ευεργέτες» πάνω από 5001 ευρώ. Πάντως, η ετήσια συνδρομή των μελών αποτελεί τη μόνη σταθερή πηγή εσόδων της Ένωσης. Επειδή το 2022 πλησιάζει προς το τέλος, παρακαλούνται πολύ όσα μέλη δεν την έχουν εξοφλήσει ακόμα να το πράξουν κατά το δυνατό συντομότερα. Πρόκειται μόνο για 10 ευρώ, τα οποία μπορούν εύκολα να τα πληρώσουν ηλεκτρονικά στην Τράπεζα στον ειδικό λογαριασμό:

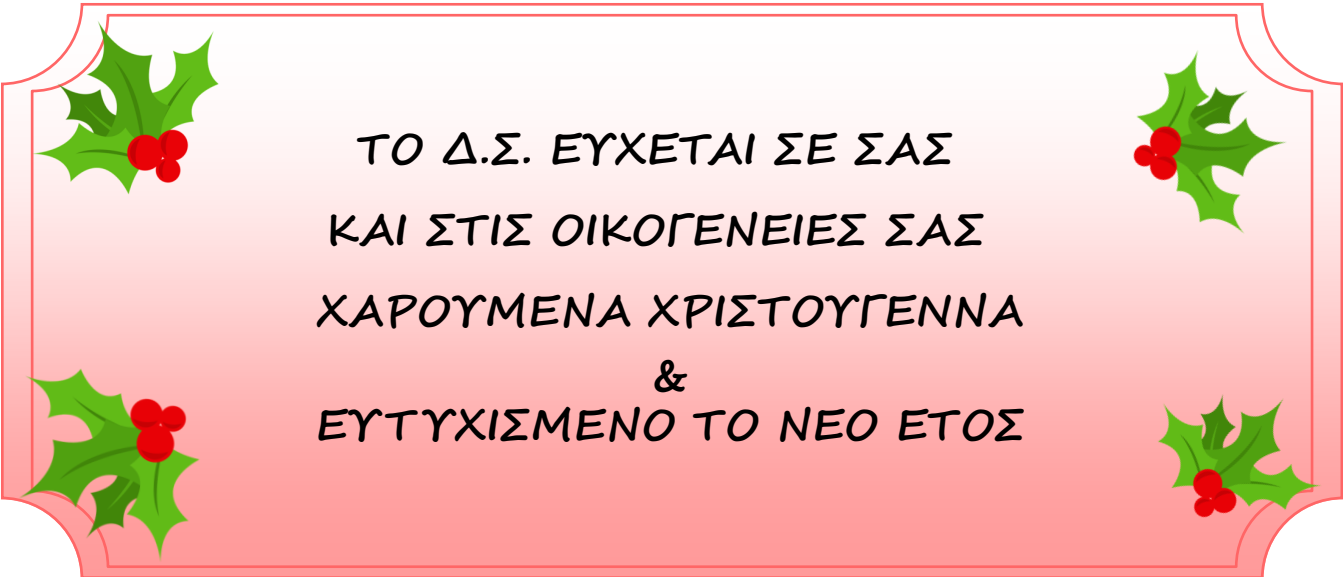
IBANGR 69 0172 2100 0052 1010 5808 189

ΚΟΠΗ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ

Ύστερα από πολλές σκέψεις και διαβουλεύσεις, το Δ.Σ. αποφάσισε να συνεχίσει την παράδοση της κοπής της Βασιλόπιτας στην αρχή της νέας χρονιάς, με την προϋπόθεση βέβαια ότι θα το επιτρέψουν οι υγειονομικές συνθήκες της περιόδου. Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 29 Ιανουαρίου και ώρα 6-9 μ.μ. στην αίθουσα της Ομοσπονδίας Δυτικομακεδονικών Σωματείων. Σχετική πρόσκληση θα σταλεί σε εύθετο χρόνο

ΠΛΗΜΜΥΡΑ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Οι πλημμύρες της Θεσσαλονίκης από τα έντονα καιρικά φαινόμενα επηρέασαν και τα γραφεία της Ένωσης που βρίσκονται στο ημιυπόγειο διαμέρισμα της οδού Αγίου Δημητρίου αρ. 42. Συγκεκριμένα, στην νεροποντή της 5^{ης} Σεπτεμβρίου το νερό ήταν τόσο πολύ που δεν μπόρεσε να αποχετευτεί από το σιφόνι του αίθριου χώρου με αποτέλεσμα να μπει μέσα στο διαμέρισμα από την κουζίνα και να φτάσει μέχρι το σαλόνι που έχει ξύλινο πάτωμα. Με τη μεγάλη συχνότητα των φαινομένων αυτών που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια είναι πολύ πιθανό να εμφανιστεί παρόμοιο πρόβλημα και στο άμεσο μέλλον. Κατά συνέπεια, θα χρειαστεί να γίνει σύντομα κατάλληλη «θωράκιση» του διαμερίσματος, αφού εξασφαλιστεί προηγουμένως το απαραίτητο χρηματικό ποσό, το οποίο τα πενιχρά έσοδα της Ένωσης μέχρι σήμερα δεν μπορούν, δυστυχώς, να το καλύψουν.

ΤΟ Δ.Σ. ΕΥΧΕΤΑΙ ΣΕ ΣΑΣ
ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΣΑΣ
ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
&
ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Την 13^η Νοεμβρίου, ημέρα Κυριακή και ώρα 11.00 π.μ., οργανώθηκε από το Δ.Σ. έκτακτη Γενική Συνέλευση των Ερατुरαίων Θεσσαλονίκης στην αίθουσα της Ομοσπονδίας Δυτικομακεδονικών Σωματείων. Σύμφωνα με το Καταστατικό, τακτική Γενική Συνέλευση συγκαλείται κάθε τρία χρόνια, αλλά προβλέπεται να γίνεται κάθε χρόνο μια γιορτή της Ένωσης το Α' 15μερο του Νοεμβρίου με εκκλησιασμό και αρτοκλασία. Έτσι, η έκτακτη Γενική Συνέλευση είχε το χαρακτήρα της γιορτής και συνδυάστηκε με εκκλησιασμό και αρτοκλασία στον γειτονικό με την αίθουσα Ι.Ν. του Αγίου Μηνά.

Η Γενική Συνέλευση ξεκίνησε με χαιρετισμό του Προέδρου του Δ.Σ. Β. Παπαναστάση, ο οποίος καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους πατριώτες που υπερέβαιναν τα 50 άτομα κι έκανε ένα σύντομο απολογισμό της δραστηριότητας του Δ.Σ. στον ένα χρόνο που μεσολάβησε από την εκλογή του. Στη συνέχεια εισήγαγε το πρώτο θέμα της Συνέλευσης που αφορούσε την αναγόρευση του κ. Αριστεΐδη Σιαφάρα σε Επίτιμο Πρόεδρο της Ένωσης Ερατुरαίων Θεσσαλονίκης. Αναφέρθηκε στη ομόφωνη απόφαση του Δ.Σ. να τιμήσει με την αναγόρευση αυτή τον κ. Σιαφάρα για τις πολύτιμες υπηρεσίες που προσέφερε διαχρονικά στην Ένωση ως απλό μέλος, μέλος Δ.Σ. και ως Πρόεδρός της για πέντε θητείες. Το έργο και την προσωπικότητα του τιμώμενου παρουσίασε ο Γενικός γραμματέας Γ. Γκαντώνας. Ακολούθησε η ανάγνωση του ψηφίσματος, η ομόφωνη έγκρισή του από τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης και η επίδοσή του στον τιμώμενο από τον Πρόεδρο της Ένωσης Β. Παπαναστάση μαζί με τιμητική πλακέτα. Ο κ. Σιαφάρας ευχαρίστησε τη Γενική Συνέλευση για την τιμή και αναφέρθηκε στην διαχρονική του προσφορά στην Ένωση και στην ανάγκη να συνεχιστεί η επιτυχημένη δράση της και στο μέλλον.

Το δεύτερο θέμα της Συνέλευσης αφορούσε την απόδοση τιμής στον κ. Ιωάννη Νασιόπουλο, συνταξιούχο δάσκαλο, για την μεγάλη του προσφορά στην μελέτη και καταγραφή των λαογραφικών εθίμων της Εράτुरας. Στο πρόσωπό του τιμήθηκαν και όλοι οι άλλοι πνευματικοί άνθρωποι που ασχολήθηκαν με την ιστορία και τον πολιτισμό της Εράτुरας, αλλά έχουν φύγει από τη ζωή. Το έργο και την προσωπικότητα του τιμώμενου παρουσίασε ο Β. Στρέμπας, ενώ η επίδοση της τιμητικής πλακέτας έγινε από τον Πρόεδρο της Κοινότητας κ. Γιώργο Βάρκα, ο οποίος τίμησε την Γενική Συνέλευση με την παρουσία του.

Το τρίτο θέμα της Συνέλευσης ήταν το πνευματικό μνημόσυνο στη μνήμη του εκλιπόντος Νικολάου Σιαπέρα, διαπρεπούς δικηγόρου της Θεσσαλονίκης και πρώην Προέδρου της Ένωσης, στην οποία πρόσφερε επίσης σημαντικές νομικές υπηρεσίες. Αφού τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή, ο Δημήτρης Βόζιος παρουσίασε το έργο και την προσωπικότητα του εκλιπόντος, ενώ η σύζυγος και τα παιδιά του πρόσφεραν καφέ και κεράσματα στη μνήμη του.

Η Γενική Συνέλευση έληξε με την παρέμβαση του προέδρου της Εράτुरας Γιώργου Βάρκα, ο οποίος τόνισε την προσφορά των τιμηθέντων στην γενέτειρα Εράτुरα, καθώς και την συμβολή της Ένωσης Ερατुरαίων Θεσσαλονίκης στην ανάδειξη της ιστορίας και του πολιτισμού της. Ανάλογη παρέμβαση έκανε και ο πρώην πρόεδρος της Εράτुरας και πρώην δήμαρχος Ασκίου Νίκος Κατσαούνης, ο οποίος επίσης τίμησε με την παρουσία του την Γενική Συνέλευση. Τέλος, παρέμβαση υπέρ του κ. Σιαφάρα έκανε και ο πρώην πρόεδρος της Ομοσπονδίας Δυτικομακεδονικών Σωματείων κ. Γ. Τζούλης. Τους ευχαριστούμε θερμά.

Η όλη εκδήλωση έχει μαγνητοσκοπηθεί από τον πατριώτη μας Δημοσθένη Τσολάκη, και θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Εράτुरας, μετά την αναγκαία τεχνική επεξεργασία. Τον ευχαριστούμε επίσης θερμά για την προσφορά του.

Στιγμιότυπα

ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΡΑΤΥΡΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΙΚΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

Την Κυριακή 4 Σεπτεμβρίου έγινε επίσημη υποδοχή της ιερής εικόνας της Παναγίας της Ελεούσας από την Ιερά Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Μικροκάστρου (Τσιαρούσινου) με την παρουσία του Δημάρχου, της μπάντας του Δήμου και του Μητροπολίτη Σισανίου και Σιατίστης. Η εικόνα παρέμεινε στον Ι. Ν. του Αγίου Γεωργίου για 15ήμερο προσκύνημα. Στο διάστημα αυτό γίνονταν κάθε απόγευμα ιερές παρακλήσεις στην Παναγία Θεοτόκο. Πρόκειται για ένα παλιό έθιμο του χωριού, που γίνεται κάθε χρόνο την ίδια εποχή και το οποίο συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Ας είναι μεγάλη η «Χάρη» της Παναγίας σε όλους τους Ερατυραίους!

ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ

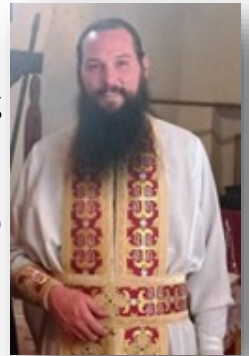

Την Κυριακή 11 Σεπτεμβρίου οργανώθηκε από την Κοινότητα τιμητική εκδήλωση μνήμης και ευγνωμοσύνης προς τους Πρόεδρους, Συμβούλους και υπαλλήλους που διοίκησαν την Εράτυρα από την απελευθέρωσή της το 1912 μέχρι σήμερα. Η επίσημη έναρξη έγινε μέσα στον Ι. Ν. του Αγίου Γεωργίου, αμέσως μετά τη Θεία Λειτουργία, με εισαγωγική ομιλία του εφημέριου του χωριού παπα-Νικόλα και κύριο ομιλητή τον Πρόεδρο της Κοινότητας κ. Γιώργο Βάρκα, για να ακολουθήσει η επίδοση των φωτογραφιών των τιμώμενων προσώπων στους ίδιους ή σε συγγενείς τους για όσους έχουν φύγει από τη ζωή, από τους ιερείς του ναού. Στη συνέχεια, όλοι και όλες οι τιμηθέντες πήγαν και ανήρτησαν τις φωτογραφίες τους στο Κοινοτικό Κατάστημα. Η γιορτή ολοκληρώθηκε με μια συνάντηση στην Αίθουσα εκδηλώσεων, όπου οι επιζώντες Πρόεδροι και υπάλληλοι παρουσίασαν στο κοινό τις εμπειρίες τους από τη θητεία τους στην Κοινότητα της Εράτυρας

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΙΕΡΕΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΑΤΥΡΑ

Ο εφημέριος του χωριού μας παπα-Νικόλας ανακοίνωσε την Κυριακή 11 Σεπτεμβρίου ότι, ύστερα από απόφαση του Δεσπότη, τοποθετήθηκε στην Ενορία της Εράτυρας ο αρχιμανδρίτης Δημήτριος Ευθυμίου, μέχρι τότε εφημέριος του Αυγερινού. Ο π. Δημήτριος χειροτονήθηκε στην Εράτυρα, διαμένει μόνιμα στο χωριό μας και είναι πολύ αγαπητός στους κατοίκους. Του ευχόμαστε μια ευλογημένη και καρποφόρα διακονία!

ΟΝΟΜΑΤΟΔΟΣΙΑ ΔΡΟΜΩΝ

Ο Πρόεδρος της Εράτυρας Γιώργος Βάρκας ανακοίνωσε στο τέλος του Οκτωβρίου, ότι η Κοινότητα αποφάσισε να προβεί σε ευρεία ονοματοδοσία των δρόμων του οικισμού με στόχο να καταδειχθεί η ιστορία και ο πολιτισμός της Εράτυρας. Με την ονοματοδοσία αυτή θα τιμηθούν προσωπικότητες με αδιαμφισβήτητη προσφορά (π.χ. ευεργέτες, δάσκαλοι, ζωγράφοι κ.λπ.), αλλά και ιστορικές συντεχνίες (π.χ. Νταμπακλιά) ή αρχαιολογικοί χώροι (π. χ. Κτίσματα). Για τον λόγο αυτό συνέστησε 5μελή επιτροπή για να βρει και να προτείνει ονόματα δρόμων με την αντίστοιχη αιτιολόγηση. Στην επιτροπή αυτή εκπροσωπείται και η Ένωση Ερατυραίων Θεσσαλονίκης. Απώτερος στόχος είναι οι Ερατυραίοι, καθώς και οι επισκέπτες που βαδίζουν στην Εράτυρα να αντιλαμβάνονται την ιστορικότητα του τόπου. Μάλιστα, στην πλατεία θα τοποθετηθούν πινακίδες, οι οποίες θα παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες μέσω κώδικα QR, με τον οποίο θα μπορεί να σαρωθεί από μια συσκευή και να διαβαστεί αμέσως. Το όλο έργο θα ολοκληρωθεί μέχρι το καλοκαίρι του 2023.

ΜΠΑΝΕ ΠΡΕΛΕΒΙΤΣ

Είναι γνωστό ότι ο μεγάλος μπασκετμπολίστας Μπάνε Πρέλεβιτς πολιτογραφήθηκε Έλληνας, όταν ήλθε στην Ελλάδα από τη Σερβία το 1988 για να παίξει στον ΠΑΟΚ και γράφτηκε στα μητρώα αρρένων του χωριού, επειδή κατάγεται από το γένος Αλβανού της Εράτυρας. Πρόσφατα επισκέφτηκε το χωριό και ο πρόεδρος Γιώργος Βάρκας του χάρισε το βιβλίο ΕΡΑΤΥΡΑ για να μάθει περισσότερα για την καταγωγή του (φωτογραφία). Μάλιστα επισκέφθηκε και τα ερείπια της οικίας των προγόνων του. Το γεγονός αυτό δείχνει τους στενούς δεσμούς που είχε κατά την οθωμανική περίοδο η Εράτυρα (τότε Σέλιτσα) με τη Σερβία και ιδιαίτερα με το Βελιγράδι. Δυστυχώς δεν έχουν καταγραφεί όλες οι οικογένειες Σελτσιωτών που είχαν μεταναστεύσει στο Βελιγράδι εκείνη την περίοδο, πράγμα που πρέπει να γίνει, όσο ακόμα υπάρχουν απόγονοι αυτών των οικογενειών

ΨΗΦΙΑΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Κυκλοφόρησε πρόσφατα το δεύτερο τεύχος του ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ της Εράτυρας με πολύ πλούσια ύλη που περιλαμβάνει ενδιαφέροντα άρθρα για τις ανεμογεννήτριες του Σινιάτισκου, για τον κάμπο της Εράτυρας, για τους δασικούς χάρτες, για την ιστορία και τον πολιτισμό, για τα ήθη και τα έθιμα του χωριού, για τους αρχαιολογικούς χώρους, για την αθλητική ιστορία και δραστηριότητα, καθώς και τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του καλοκαιριού μαζί με όλα τα κοινωνικά νέα (γεννήσεις, βαφτίσεις, γάμοι και θάνατοι). Τα Δ.Σ. συγχαίρει τον πρόεδρο Γιάννη Κάτανο και τα υπόλοιπα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής, καθώς και τον εκδότη του περιοδικού Τάσο Τσίμπλινα για την εξαιρετική δουλειά που έχουν κάνει. Ευχόμαστε «Καλή συνέχεια»! Μπορείτε να διαβάσετε όλα τα άρθρα του περιοδικού στην ιστοσελίδα eratyra.gr.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Μικρασιατική καταστροφή

Το 2022 αποτελεί έτος μνήμης για τα 100 χρόνια από την Μικρασιατική καταστροφή του 1922. Η Εράτυρα, τότε ως Σέλιτσα, έλαβε μέρος στην εθνική τραγωδία με τη συμμετοχή πολλών νέων της στις τάξεις του ελληνικού στρατού που αποβιβάστηκε στη Σμύρνη και έφτασε νικηφόρα μέχρι την Άγκυρα, αλλά υποχώρησε άτακτα στη συνέχεια μπροστά στην οργανωμένη αντεπίθεση των Τούρκων του Κεμάλ με καταστροφικές συνέπειες. Τις δραματικές συνθήκες υποχώρησης από την χαμένη μάχη στο Αφιόν Καραχισάρ τις περιγράφει με εναργή τρόπο ο αείμνηστος, μετέπειτα γιατρός του χωριού, Λάζαρος Ζιώγας στην «Εφημερίδα της Εράτυρας» (φύλλα 88 και 89) του 2005, ο οποίος συμμετείχε στη Μικρασιατική εκστρατεία (φωτογραφία), αιχμαλωτίστηκε και επέζησε! Άλλα παλληκάρια όμως δεν γύρισαν πίσω και θυσίασαν τη ζωή τους στον άτυχο αυτό αγώνα του έθνους. Τα ονόματά τους αναγράφονται στο Μνημείο των Πεσόντων του χωριού. Αιωνία τους η μνήμη!

Β. Παπαναστάσης

Πεσόντες 1913-1922

Σε μαρμάρινη πλάκα στο Ηρώο της Εράτουρας αναγράφονται τα ονόματα των Ερατουραίων που έδωσαν τη ζωή τους στις μάχες 1913-1922.

Δεν έχει γίνει καμμία μελέτη ποιοί ακριβώς είναι και σε ποιά μάχη σκοτώθηκαν. Οι πρώτοι πρέπει να είναι του Β' Βαλκανικού, μετά του Α' Παγκοσμίου και οι τελευταίοι (και περισσότεροι) της Μικρασιατικής Εκστρατείας.

Θα είχε ενδιαφέρον να καταγραφεί η μικρή ιστορία του καθενός.

Γνωρίζω για τον Πέτρο Χατζηλέεκα. Καταγόμενος από την Τσαρίτσανη Ελασσόνας, είχε πολεμήσει εθελοντής επικεφαλής ενόπλου σώματος στην Β. Ήπειρο το 1914.

Στις 10 Ιανουαρίου 1921 παντρεύεται στην Εράτουρα την Μελλομένη, αδελφή του παππού μου Βασ. Στρέμπα. Τον Απρίλιο επιστρατεύεται ως έφεδρος ανθυπασπιστής. "Τραυματισθείς την 9 Σ/Βρίου 1921 κατά τας εν Μ. Ασία επιχειρήσεις (Τουλού Μπονάρ) απεβίωσε την 13 Σ/Βρίου 1921 εις το Πρόσκαιρον Νοσοκομείον Ουσάκ". Δεν άφησε απογόνους. Με τη σύνταξη που το ελληνικό κράτος έδωσε στην χήρα του σπούδασε ο (ορφανός) πατέρας μου.

Β. Στρέμπας

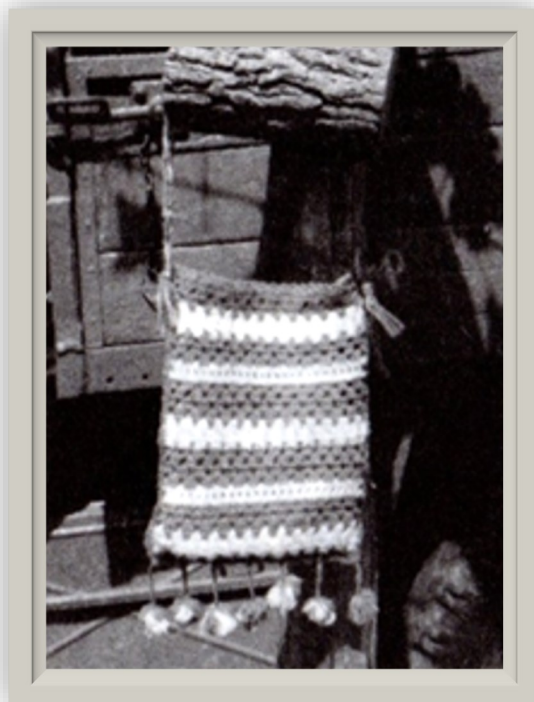
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΚΟΛΙΑΝΤΑ

Τα Κόλιαντα είναι η πρώτη γιορτή του 12ημέρου (των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων) στην Εράτυρα. Στο παρελθόν, αποτελούσε σημαντικό γεγονός, στο οποίο συμμετείχαν όλοι, ιδιαίτερα τα μικρά παιδιά. Γλαφυρή περιγραφή του εθίμου αυτού δίνεται στο βιβλίο «Λαογραφικά Εράτυρας» του Γιάννη Νασιόπουλου, τον οποίο η Ένωση τίμησε πρόσφατα για την προσφορά του αυτή, ως εξής:

*"Παιδιά μ' ήρθαν τα κόλιαντα κι όλοι να τοιμαστείτε.
Για πάρτε τις τζιουμάκες σας, τα παρδαλά σακούλια
να πάμε και στα κόλιαντα, να πάμε και στα σούρβα".*

Από μέρες το τραγούδι αυτό αντηκούσε σ' όλο το χωριό και προμηνούσε τον ερχομό της μεγαλογιορτής. Απ' όλων τα στόματα έβγαине το ρυθμικό και ενθουσιαστικό αυτό τραγούδι, σε συνδυασμό με τον ήχο των κουδουνιών, που ο γλυκός αντίλαλος ακούονταν σ' όλες τις άκρες του χωριού... Πάντως όλοι, μικροί-μεγάλοι, βρίσκονταν σε διαρκή κίνηση. Τα σπίτια πανέτοιμα και τα σιτζιούκια κρεμασμένα στο σχοινί. Από βραδής γέμιζε το χωριό και από σούρλες, γκαϊίτες, κλαρίνα και νταούλια... Έτοιμες είχαν τα παιδιά και τις τζιουμάκες (ραβδιά που έχουν περασμένο στο ένα άκρο του ένα χοντρό και ροζιασμένο κυλινδρικό ξύλο, σαν σφυρί), με τις οποίες θα χτυπούσαν τις εξώπορτες των σπιτιών, για να φέρουν σε κάθε σπίτι το μήνυμα της γεννήσεως του Χριστού. Έτοιμα επίσης και τα χρωματιστά σακούλια, που τα ύφαιναν οι γιαγιάς, αποκλειστικά για τα παιδιά, για να βάζουν μέσα τις κουλούρες, τα κάστανα και ό,τι άλλο θα δώσουν οι νοικοκυρές...Ωρες πολλές προτού ξημερώσει η παραμονή της μεγαλογιορτής ξεκινούσαν τα παιδιά για να φέρουν το χαρμόσυνο μήνυμα της γεννήσεως του Σωτήρα στα σπίτια. Κόόολιαντα! ακούονταν απ' όλες τις παρέες και οι ράχες αντιβοούσαν από τις χαρούμενες φωνές των παιδιών και το γλυκό ήχο των βιολιών, των κλαρίνων, της γκαϊίντας κ.λπ.».

Σήμερα, το ωραίο αυτό έθιμο έχει «ξεθυμάνει», όπως και πολλά άλλα παραδοσιακά έθιμα, λόγω της δημογραφικής κατάρρευσης του χωριού. Παραμένει όμως στη συλλογική μνήμη όλων των Ερατυραίων, γιατί προαναγγέλλει το χαρούμενο γεγονός των Χριστουγέννων. Ας μη ξεχάσουμε λοιπόν να «πάμε στα κόλιαντα» και φέτος, με τζιουμάκα και σακούλι, έστω και νοερά!

Β. Παπαναστάσης

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ «ΑΡΜΙΑ»

Τα Χριστούγεννα πλησιάζουν. Άλλοι έχουν στο μυαλό τους γαλοπούλες, άλλοι βουτυράτους κουραμπιέδες και σπιτάκια gingerbread, μέχρι και φίνα μεταμοντέρνα επιδόρπια. Στο δικό μου μυαλό κυριαρχεί η περίτεχνη αρμιά της μαμάς μου. Αυτή που στα παιδικά μου χρόνια γεύομαι «χαρτιάτικα», αμέσως μετά την πρωινή λειτουργία των Χριστουγέννων. Γνωστή και απαραίτητη σε κάθε σελτσιώτικο σπίτι. Εντάξτε την λοιπόν ξανά στο χριστουγεννιάτικο μενού σας. Θα σας κοτίσει σε θερμίδες, αλλά θα σας αποζημιώσει σε γεύση.

Ο κατάλληλος χρόνος παρασκευής της είναι τέλη Οκτώβρη, κοντά του Αγίου Δημητρίου, τότε που μαζεύουμε τα λάχανα από τους μπαχτσέδες. Πλένουμε καλά τα λάχανα, αφαιρούμε το σκληρό μέρος από το κοτσάνι και τα γεμίζουμε με αλάτι. Στα 10 λάχανα χρησιμοποιούμε 1 κιλό αλάτι. Τα αφήνουμε 2 μέρες με το αλάτι και στη συνέχεια σκεπάζουμε τα λάχανα με νερό, αφού προσθέσουμε μισό κιλό ρεβύθια και το χυμό από μισό κιλό λεμόνια.

Την αρμιά την έβαζαν σε ξύλινο δοχείο («καδί»), το οποίο στη βάση του είχε ξύλινη βρύση («κοφοτύλι»). Μια φορά την εβδομάδα αντλούσαν τον «αρμόζ'μο» από το «κοφοτύλι» και τον έριχναν πάλι στο «καδί». Η διαδικασία αυτή ονομάζονταν «σέρνω την αρμιά». Τα Χριστούγεννα η αρμιά ήταν έτοιμη για να μαγειρευτεί με χοιρινό τη μέρα των Χριστουγέννων. Ο δε «αρμόζ'μος» ήταν χωνευτικός και τον έκαναν «παπάρα» με πιπέρι και λάδι.

«Είναι ένα θαυμάσιο εις γεύσιν φαγητό, από εκείνα που κάνουν να κοιτάζουμε, τρώγοντας, με την άκρη του οφθαλμού την πιατέλαν, υπολογίζοντας και για δευτέρα δόση. Οι Θωμάδες δεν έχουν παρά να δοκιμάσουν». Ν.ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΣ

Νικολαΐδου Λίτσα

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ ΕΡΑΤΥΡΑΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1) Τεχνητή νοημοσύνη

Ο πατριώτης μας Γιάννης Πήτας, καθηγητής στο Τμήμα Πληροφορικής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, εξέδωσε πρόσφατα ένα ογκώδες βιβλίο (πάνω από 1000 σελίδες) στα Αγγλικά με τίτλο «Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία». Πρόκειται για επιστημονικό βιβλίο, αλλά εκλαϊκευμένο, όπως λέει ο ίδιος, που ασχολείται με ορισμένα θέματα κοινού ενδιαφέροντος, όπως είναι η διαδικτυακή παραπληροφόρηση και η σχέση πολιτικής, φιλοσοφίας και αειφόρου ανάπτυξης με την επιστήμη της Πληροφορικής. Η τεχνητή νοημοσύνη είναι μια νέα επιστήμη που οι περισσότεροι δεν την γνωρίζουμε, αλλά σίγουρα θα επηρεάσει το μέλλον της ανθρωπότητας, γιατί ασχολείται με τη σχεδίαση και υλοποίηση μηχανών που μιμούνται στοιχεία της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Η έκδοση ενός τέτοιου βιβλίου και μάλιστα από διεθνή εκδοτικό οίκο δεν είναι συνηθισμένο φαινόμενο στους καθηγητές ελληνικών Πανεπιστημίων. Αλλά ο Γιάννης Πήτας δεν είναι ένα «συνηθισμένος» καθηγητής. Έχει τιμηθεί με πολλές εθνικές και διεθνείς διακρίσεις και μόλις πρόσφατα (2020) κατατάχθηκε διεθνώς στους κορυφαίους επιστήμονες στην Επιστήμη των Υπολογιστών και της Ηλεκτρονικής. Τον συχαίρουμε και του ευχόμαστε να κατακτήσει και άλλες παρόμοιες διακρίσεις!

2) Δημοτικά τραγούδια

Η Κλειώ Νόγα μαζί με τη μητέρα της Ολυμπία Ανδρεάδου, αμφότερες καθηγήτριες των Αγγλικών, εξέδωσαν πρόσφατα ένα καλαίσθητο βιβλίο με δημοτικά τραγούδια της Εράτυρας μεταφρασμένα στα Αγγλικά. Στο βιβλίο περιέχονται 44 τραγούδια του αρραβώνα, της χαράς και της αγάπης και 9 κλέφτικα με πλούσια εικονογράφηση που περιλαμβάνει παραδοσιακά αρχοντικά, παλιές φωτογραφίες της ζωής στην Εράτυρα, φωτογραφίες προσφιλών προσώπων που έφυγαν από τη ζωή και όμορφα τοπία του χωριού. Πρόκειται για μια σημαντική συμβολή στον «μουσικό» πολιτισμό της Εράτυρας που με το βιβλίο γίνεται γνωστός και σε διεθνή ακροατήρια. Επισημαίνουμε ιδιαίτερα το γεγονός της συνεργασίας α' και β' γενιάς Ερατυραίων Θεσσαλονίκης (μητέρας και κόρης) στην έκδοση του βιβλίου, πράγμα που πρέπει να αποτελέσει παράδειγμα και για άλλους πατριώτες, ώστε ο πολιτισμός της Εράτυρας να «περάσει» στις νεότερες γενιές των Ερατυραίων της Θεσσαλονίκης.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΠΗ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ

Η κοπή της βασιλόπιτας με την ευκαιρία του Νέου Έτους αποτελεί μια παραδοσιακή ετήσια εκδήλωση της Ένωσης Εραυραίων Θεσσαλονίκης. Μάλιστα παλιότερα αποτελούσε κοσμικό γεγονός, το οποίο ανακοινωνόνταν και στον ημερήσιο τύπο της Θεσσαλονίκης! Η εκδήλωση συνδυάζονταν πάντοτε με μουσική και χορό, οπότε λάμβανε πανηγυρικό χαρακτήρα, γιατί δίνονταν η ευκαιρία στα μέλη και τις οικογένειές τους να ανταμώσουν, να ανταλλάξουν ευχές και να διασκεδάσουν. Στο παρελθόν, είχε τη μορφή «χοροεσπερίδας». Γινόταν δηλ. τις βραδινές ώρες σε μεγάλες αίθουσες ξενοδοχείων (φωτογραφία), οπότε περιλάμβανε και δείπνο. Τα τελευταία χρόνια μετατοπίστηκε για αντικειμενικούς λόγους στις απογευματινές ώρες και απλοποιήθηκε με προσφορά μόνο καφέ ή τσαγιού και βουτημάτων, έλαβε δηλ. τη μορφή «εσπερίδας», αλλά πάλι με την παρουσία μουσικής, συνήθως και χορού. Να σημειωθεί, ότι η εκδήλωση αυτή αποτελούσε μια σημαντικά πηγή εσόδων για την Ένωση, γιατί περιλάμβανε και λαχειοφόρο αγορά

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Τών Έραυραίων

Με επιτυχίον Ιωρτάθη τὸ κέντρον τῆς βασιλόπιτας τῆς ἑνώσεως Έραυραίων. Ὁ τυχερὸς τῆς βραδυᾶς ἦτο ὁ κ. Γ. Φοιτᾶκης, κερδίσας τὴν χρυσὴν λαβρῶν. Εἰς τὴν ἑορτὴν παρέστησαν ὁ πρόεδρος καὶ ἡ κ. Α. Τζιώτζιου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Γ. Λαζαρίδου, ὁ κ. Α. Δούνης, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Γ. Φοιτᾶκη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Γ. Καραμάνης, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Γ. Γιομπλάκης, οἱ κ.κ. Τ. Καραλόζου, Γ. Καραμάνητος, ὁ κ. Ι. Τριάρχου μετὰ τῆς μηνητῆς του δ. Θέμιδος Λαζαρίδου, ὁ κ. Ι. Τσοτσῆς μετὰ τῶν θυγατέρων του δ. Ἰσοφύλλας καὶ Ουρανίας, οἱ δ. Α. Διομαντῆ, Α. Φοιτᾶκη, Π. Φοιτᾶκη, ὁ κ. Σ. Εὐθυμιάδης μετὰ τῆς μηνητῆς του δ. Κούλας Τζιώτζιου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Β. Παπαδοβασιλείου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Κ. Τσακίρη, ὁ κ. Α. Τσακίρης, ἡ δ. Ἄλκη Πουρνάρα, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Γ. Περσῆ μετὰ τῆς δ. Χρυσούλας Περσῆ, ἡ δ. Πόπη Ἀδαμοπούλου, οἱ κ.κ. Θ. Γκαντώνας, Α. Κορυῆς, Ν. Κωνσταντίνου, ὁ κ. Γ. Θεοχάρης μετὰ τῆς μηνητῆς του δ. Μάνδου Μικετζίου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ν. Τσαλίκα, ὁ κ. Μ. Τσιμοπούλης, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Εὐγ. Κωνσταντίνου, ὁ κ. Π. Διομαντῆς, ἡ δ. Ἰσμήνη Λατίδα, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ἄδων Τρασανῆ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Κ. Τσιριντάνη, ὁ κ. Α. Κολίτσος μετὰ τῆς μηνητῆς του δ. Φ. Γέλας, ἡ δ. Ν. Γεωργιάδου, ἡ κ. Εὐθυμιάδου, ὁ κ. Μ. Κουσαντίνης, ἡ δ. Ἰωάννη Δάμητρον, οἱ κ.κ. Α. καὶ Δ. Δημητρίου, ὁ κ. Χρ. Ἰωάννου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Θ. Κίσα, ὁ κ. Δ. Χατζηνότας, ἡ δ. Α. Σιώρας, ὁ κ. Α. Καραμάνητος, ὁ κ. Αρ. Μάκας μετὰ τῆς μηνητῆς του δ. Κ. Τζιώτζιου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. καὶ ἡ δ. Ι. Σιατόρα, ἡ δ. Α. Σιατόρα, ἡ κ. Α. Ζιώγο, ὁ κ. καὶ ἡ κ. καὶ ἡ δ. Χατζηνεφελίου, ἡ κ. Δεμερτζή, ὁ κ. καὶ ἡ κ. καὶ ἡ δ. Γ. Καλοντζή, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ν. Παπανοίκου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ι. Βελουλάς, ὁ κ. Π. Σωτηρῆς μετὰ τῆς θυγατρῆς του δ. Ρούλας, ὁ κ. Ἀθ. Σιλινγκῆ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Κ. Αἰγυυλά, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μ. Χατζεποπούλου, οἱ κ.κ. Ν. Ζιάτσος καὶ Γ. Πούλιος, ἡ δ. Ἄλγυουλα Πούλιου, ὁ κ. καὶ ἡ δ. Καρογιάννη, οἱ κ.κ. Π. Δ. καὶ Β. Ο. Καραμάνητος, οἱ κ.κ. Χ. Στεργίου, Ι. Ραπτόπουλος, Γ. Γρομματικός, Β. Θεοχάρης, Δ. Τζιζιζῆς, οἱ δ. Φώλης καὶ Μαρία Δονηλίδου, Π. Πεντηπόκη, Ἄλ. Διομαντῆ, Κ. Χατζεγιωαννίδου, Σ. Γεῖκος, Σ. Κουσαντίνου, Μ. Ἰωαννίδου καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Από την κοπή της βασιλόπιτας το 1959 με το γεγονός να έχει δημοσιευτεί και στο ημερήσιο τύπο (εφημ. Μακεδονία), όπου αναγράφονται τα ονόματα των μελών που είχαν παραβρεθεί. Στη φωτογραφία διακρίνονται τα μέλη του Δ.Σ. (από δεξιά προς τα αριστερά): Γ. Λαζαρίδης (αντιπρόεδρος), Γ. Φυτάκης (ταμίας), Γ. Θεοχάρης, Α. Τζιώτζιος (πρόεδρος), Α. Γιομπλάκης (μέλος) και Γ. Καραμάνης (μέλος) (τα άλλα δύο μέλη δε διακρίνονται (φωτο: Γ. Γκαντώνας).

Το Δ.Σ. «ανοίγει» το χορό στην χοροσπερίδα για την κοπή της Βασιλόπιττας που έγινε τον Ιανουάριο του 1990 στο ξενοδοχείο «Καψής» (Από δεξιά προς αριστερά: Β Μπεκιάρης (πρόεδρος), Π. Χρηστίδης (γενικός γραμματέας), Α. Πήττας (αντιπρόεδρος), Ά. Μπεκιάρη (μέλος), Θ. Σιαφάρας (μέλος) και Β. Παπαναστάσης (ταμίας). (φωτο: Β. Παπαναστάσης).

Παρακαλούμε πολύ να μας ενημερώνετε για τα κοινωνικά νέα που αφορούν την παροικία μας (π.χ. βαφτίσεις, γάμοι, θάνατοι, επιτυχίες, διακρίσεις κ.λπ.)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ένωση Ερατυραίων Θεσσαλονίκης «Η Αλληλοβοήθεια»

Αγίου Δημητρίου 42, 546 30 Θεσσαλονίκη

Τηλ. Προέδρου: 6977912566,

Τηλ. Γεν. Γραμματέα: 6932461329

E-mail: enosieratyrathess@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/1754621017942437>

Ιστοσελίδα: www.eratyra.gr

